

PL. N.º XIII. — M. A. ESPINAL: INTERIOR

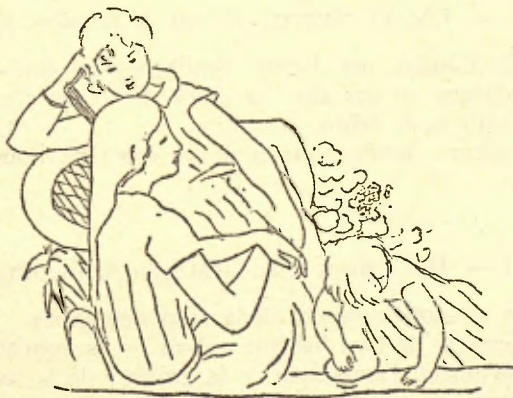
Moreno i Salas. En tenint vint anys anà a València, on posteriorment fou director del *Diario Mercantil*; vice-president de l'Acadèmia de Legislació i Jurisprudència; col·leccionador de ceràmica saguntina que, en morir ell, passà a l'arqueòleg Francesc Caballero Infante; membre de la junta directiva de l'Orfeó valencià; soci corresponent de la Diputació Arqueològica de Sevilla i de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona; secretari de l'Ajuntament. Després fou jutge de Xelva, Mahó, Guadix i La Unión. Essent magistrat a Castelló de la Plana, morí el 22 de juny de 1884. Aquest senyor va col·laborar al moviment literari valencià, conreant particularment la poesia, de la qual duu mostres el llibre esmentat i el mateix calendari de *Lo Rat Penat*.

Ara bé: creu el senyor Miralles d'Imperial i Barrie que els referits personatges de *Mare Nostrum* són inspirats per Rafael Blasco i Moreno, amb una filla de la qual, bondadosa senyora, es va mullerar, en 1892, Vicents Blasco Ibáñez.

* * *

No creiem, però, en aquest abast purament personal dels dos personatges. Potser fóra més adequat veure en ells un simple reflex dels temps juvenils de l'autor. I en aquest cas la caricatura recauria d'una manera indirecta damunt de qui l'ha feta.

FRANCESC ALMELA I VIVES

M. A. ESPINAL

ELS NOSTRES GRAVATS

PL. N.º XIII. — MARIAN A. ESPINAL: *Interior*.

Les dues figures d'aquesta composició són d'una gràcia — tota en línies corbes — extraordinària.

Hi ha una clara atmosfera lletosa.

I la catifa multicolor d'esmirna que atorga com una mena d'intimitat doble i de doble flongesa a les dues figures femenines — (complementàries? suplementàries?) — de l'habitació.

PL. N.º XIV. — JOAN COLOM: *Dia de mercat a La Bisbal*.

La forta i harmònica coordinació de la matèria i de la llum en les millors pintures d'En Colom és una cosa resolta.

El modelat — sense cap subratllat de volums bàrbar — és un modelat comú.

La fusió es fa amb una normalitat visual perfecta.

La matèria i la llum en els seus quadros formen, com si diguéssim — (característica dels mestres) — una mateixa pasta.

PL. N.º XV. — ISMAEL SMITH: *Retrat de Francesc Cambó*.

El retrat d'En Cambó, per Ismael Smith, és un cap — diríem — fet més aviat amb els nervis que no pas amb les mans. És d'una tècnica excitada. Cada cop de dit sembla un cop de febre.

Recorda, per alguna banda, algunes de les coses de Bourdelle, més turmentades i vehements.

PL. N.º XVI — *Dos Lekitos àtics*.—(Museu Arqueològic de Berlín).

Els lekitos són la subtil ceràmica de la mort dels grecs.

En cap manifestació de l'art hellènic aplicat no és marcada potser, tan purament i tan exquisidament, l'empremta de la gràcia i de la serenitat àtiques, com en aquests blancs gerricons aladament decorats.

La mort no és, a través d'ells, cap esquelet. És una tèbia encaixada de mà sincera. És un bes pàl·lid — dolç encara — de violeta...